

Below Zero

Forholdet mellem Indien og Pakistan er historisk dårligt. I går gennemførte indiske specialenheder "kirurgiske angreb" mod formodede terrorceller på den pakistanske side af grænsen, og for 10 dage siden angreb jihadier fra Pakistan en indisk militærbase. Høgene i Indien kræver hævn og hårdhændet handling, men statsminister Modi træder varsomt. Det er en farlig situation, og Indien har fat i den lange ende.

De fire jihadier angreb ved daggry. De klippede hul i hegnet, sneg sig ind på basen og kastede håndgranater mod en række dieseltønder, placeret i nærheden af barakkerne. En kraftig brand bredte sig til teltene, hvor soldaterne sov. Dem som ikke døde i flammerne, blev skudt, som de kom løbende ud.

Angrebet varede kun en halv time, men blev det blodigste angreb på en indisk militærbase i 25 år. 19 soldater døde og 50 såret. Ingen af de fire jihadier overlevede.

Line of Control

Basen i Uri lå kun seks kilometer fra den såkaldte Line of Control (LoC), den reelle grænse mellem Indien og Pakistan i Kashmir, og føjede dermed endnu et kapitel til den lange konflikt mellem de to lande.

De fire gerningsmænd menes at tilhøre Jaish-e-Mohammed, en islamistisk terrororganisation med tætte forbindelser til den pakistanske efterretningstjeneste. Ifølge inderne var de udstyret med pakistansk isenkram; maskinpistoler, feltrationer og GPS-udstyr – hvis oprindelige koordinater placerede dem på den pakistanske side af LoC.

Et nyt lavpunkt

I de følgende dage lød højlydte krav om hævn og gengældelse fra pensionerede generaler, prominente Tv-værter og en

højtstående politiker i statsministerens eget parti, der krævede "en kæbe for en tand". Pakistan var den egentlige dukkefører, og skulle straffes hårdt og kontant, mente de. Forholdet mellem Indien og Pakistan nåede et nyt lavpunkt i det 21. århundrede.

Nedturen startede den 2. januar 2016, da en indisk luftbase i Pathankot, Punjab blev udsat for et angreb, der i påfaldende grad mindede om angrebet på Uri (se [Mod nye horisonter](#)). Også her mente man, at Jaish-e-Mohammed stod bag. Pakistan afviste alle anklager, og anholdte en formodet indisk spion i Baluchistan under stor fanfare.

Kashmir – alle konflikters moder

For nogle måneder siden strammede konflikten for alvor til, da indiske styrke dræbte den populære oprørsleder Burhan Wani og antændte en intifada i Kashmir (se [Det ulmer i Kashmir](#)). Oprøret raser nu på tredje måned og har kostet 90 demonstranter livet og flere tusind sårede i mødet med indisk politi og militær.

Pakistan har kritiseret Indien i de skarpeste vendinger, og genoplivet deres gamle krav om en lokal folkeafstemning om Kashmirs fremtid (en øm tå for Indien, da kravet bygger på en næsten 70 år gammel FN-resolution).

Indien svarede igen med anklager om pakistansk støtte til Burhan Wanis kampfæller, og begyndte at træde på Pakistans egen ligtorn, Baluchistan, hvis oprør Pakistan mener Indien støtter. På Indiens uafhængighedsdag den 15. august udtrykte Modi sympati for Baluchistans folk, og skabte ny bølgegang mellem de to lande. I Baluchistan viftede den lokale separatistbevægelse med indiske flag.

Duen Modi

Stemningen var derfor spændt til det yderste, da Uri blev angrebet, og de indiske lænestolsgeneraler og hindunationale

strammere forventede da også en skarp militær respons – ikke mindst fordi Modi gik til valg på en hård kurs overfor Pakistan, og i øvrigt aldrig fik hævet angrebet på Pathankot-basen.

Skuffelsen var derfor stor blandt høgene, da Modi i stedet udfordrede Pakistan til en "dyst på arbejdsløshed og barnedødelighed", som han sagde i sin første offentlige udtalelse efter Uri-angrebet. Det var en noget anden sabelraslen, end de havde håbet på. Modi træder varsomt, og med god grund.

Hellere pennen end sværdet

For det første er den militære løsning for risikabel. Aftenen før angrebet på Uri udtalte den pakistanske forsvarsminister i TV, at han ikke ville tøve med at bruge atomvåben, hvis det blev nødvendigt. Pakistan har aldrig afskåret sig fra en "first strike" option – i modsætning til Indien, og en større konventionel krig er derfor udelukket. Desuden vil et militært indgreb svække de politiske kræfter i Pakistan, der ønsker forsoning.

For det andet er diplomatisk isolering og økonomisk styrke et langt mere effektivt våben. Indien har indgået alliancer med Iran og Afghanistan, og er dermed godt på vej til at inddæmme Pakistan. Indien har været den glade giver af store udviklingsprojekter i Afghanistan siden 2001, blandt andet den nye parlamentsbygning i Kabul.

Det er næppe et tilfælde, at Afghanistan var en af de tre lande, der i sidste uge bakkede Indien op i sin boykot af det planlagte SAARC-møde i Pakistan i november (Sydasiens økonomiske samarbejdsorganisation). Nu bliver mødet aflyst.

Et klemt Pakistan

I sommers indgik Modi en aftale med Iran om massive investeringer i iransk industri og et stort havneanlæg nær den

pakistanske grænse. Samtidig har Modi opbygget nære forhold til både USA og Rusland. Pakistan sidder tilbage med sin eneste trofaste ven, Kina.

Endelig har Modi antydnet, at han vil genoverveje den gamle *Indus Waters Treaty*: "blod og vand flyder ikke sammen" sagde han lettere truende forleden. Traktaten, som blev indgået i 1960, og fordeler vandet fra de seks floder, som Indien og Pakistan har til fælles.

Desværre for Pakistan, flyder alt vandet gennem Indien først. Det giver Indien nogle oplagte pressionsmuligheder. Selv de mindste reduktioner af vandtilførsel til Pakistan kan have store konsekvenser.

Og netop derfor kan Modi nøjes lidt bulder og brag over grænsen. Han har masser af andre tangenter at spille på.

For relaterede artikler:

- [The Diplomat](#), 24. september 2016: *Could India and Pakistan Go to War?*
- [The Times of India](#), 28. september 2016: *How India plans to use Indus Water Treaty to turn the heat on Pakistan*
- [The Diplomat](#), 30. september 2016: *The Uri Attack and the Civil-Military Divide in Pakistan's Kashmir Policy* (om den pakistanske side af kabalens)
- [The Wire](#), 29. september 2016: *Indian Surgical Strikes Against Terrorists in Pakistan: What We Know, What We Don't Know* (for analyse af nattens angreb mod Pakistan)

Photo Credit: [OlegD](#) / [Shutterstock.com](#)

Mod nye horisonter

Statsminister Modi er blevet kritiseret for at føre en slingrende kurs over for Pakistan, men i virkeligheden er alt som det plejer. Modi følger samme strategi som tidligere regeringer, blot med større patos og ihærdighed. For Indien har fat i den lange ende, og Pakistan er på vej ud af et sidespor.

Først offentliggjort på Kongressen.com

Da Narendra Modi stadig var i opposition, hånedede han den daværende regering for at skrive "kærlighedsbreve" til Pakistan. Når han kom til magten, skulle Pakistan nok få kærligheden at føle, sagde han: "Jeg vil tale til Pakistan i et sprog, som de forstår".

Derfor vakte det opsigt, da Modi et halvt år senere inviterede sin pakistanske modpart, Nawaz Sharif, med til sin indvielse som statsminister i maj 2014.

Bænket mellem hinduprædikanter

Det var første gang nogensinde, at en statsleder fra et af de to lande deltog i modpartens indvielse, og det var et forunderligt syn at se pakistaneren bænket sammen med hindunationale vækkelsesprædikanter, der også var mødt op til Modis ceremoni. De to statsministre trykkede hånd, smilede til pressen og lovede at mødes igen.

Optimisterne talte om et nybrud i forholdet mellem Indien og Pakistan. De mente, at Modis ry som hardcore hindunationalist netop var afgørende, for ingen kunne da beskylde *ham* for at være blødsøden.

Granater i Kashmir

Men lykken var lunefuld. Et par måneder senere aflyste den indiske regering alle møder med den pakistanske regering,

efter at den pakistanske ambassadør i Delhi havde mødtes med politiske ledere fra det omstridte Kashmir. Snart var alt ved det gamle. Granaterne fløj hen over grænsen i Kashmir, og i april 2015 føjede Pakistan spot til skade, da de løslod den formodede bagmand bag terrorangrebet på Mumbai i 2008. Han er ikke blevet set siden.

I december 2015 trak Modi så en ny diplomatisk kanin op af hatten. På vej hjem fra et statsbesøg i Kabul tweetede Modi, at han "glædede sig til at mødes med Nawaz Sharif i Lahore". Et par timer senere landede han i Pakistan som den første indiske statsleder siden 2004. De to statsministre gav hinanden et knus, og blev enige om at starte på en frisk.

Angrebet i Pathankot

Men glæden var kortvarig. Den 2. januar trængte seks terrorister ind en indisk luftbase i Pathankot nær grænsen til Pakistan, og dagen efter blev et indisk konsulat i Afghanistan angrebet. Som så ofte før, blev angrebet sandsynligvis udført med støtte fra af den pakistanske efterretningstjeneste ISI, om end billedet er mere diffust i dag. Meget tyder på, at ISI har oplevet en ideologisk fragmentering, med autonome elementer, der kører deres eget løb.

I det lys er det kun blevet vanskeligere for Indien at indgå holdbare fredsaftaler med Pakistan. Uanset hvor meget den pakistanske regering end måtte ønske fred, er dele af militæret og efterretningstjenesten styret af andre hensigter: En dybfølt paranoia over for Indien. Et ønske om at fastholde militærets magtfulde rolle i det pakistanske samfund. Et klanbroderskab med medlemmerne af de vigtigste terrorgrupper, f.eks. Lashkar-e-Taibiyah. Eller alverdens andre skjulte dagsordner, som kun de færreste kender.

Militær blindgyde

Samtidig er Indiens militære muligheder begrænsede. Begge lande har atomvåben, og derfor er målrettede angreb på

terrorbaser i Pakistan en farlig affære. Desuden står det klart, også for det pakistanske militær, at den største trussel mod Pakistan er den ormegård af islamistiske terrorgrupper, som statsmagten selv har opfostret siden 1980'erne, og som nu har vendt sig mod sin herre.

Det tyder på, at Modi strategi overfor Pakistan bygger på denne erkendelse (han har ikke formuleret sin strategi overfor offentligheden): Indiens muligheder er begrænsede, der er hverken plads til krig eller fred, men omvendt udgør Pakistan heller ikke en overhængende trussel mod Indien.

De regelmæssige terrorangreb kan håndteres ad hoc, og derfor er det absurd, at Indien har en halv million soldater bundet i Kashmir, og bruger uanede ressourcer på at patruljere en iskold gletsjer i 6.000 meters højde. De midler kan bruges bedre andre steder.

At indkapsle Pakistan

Modi ønsker derfor, ligesom hans forgængere, at indkapsle det pakistanske problem, og i stedet fokusere på den store verden. Han har fra starten ført en aktivistisk udenrigspolitik, der hævder Indiens rolle som regional stormagt, og understøtter hans indenrigspolitiske mål om økonomisk udvikling. Konflikten med Pakistan er blevet en anakronisme.

Måske derfor fremstod Modi som den overbærende statsmand efter Pathankot-angrebet. Han fordømte ikke Pakistan, men beskyldte i stedet "enemies of humanity", og dermed takkede han USA's ønske om forsoning mellem de to parter. Forholdet til USA har sjældent været bedre.

Venner i Vestasien

Det samme gælder Modis ageren i Vestasien. For en måned siden underskrev han en omfattende handelsaftale med Iran, og fik dermed adgang til den strategisk vigtige havn i Chabahar, et stenkast fra den pakistanske grænse. Det var et

udenrigspolitisk mesterstykke, for han var lige vendt hjem fra en tilsvarende charmeoffensiv i Saudi Arabien, og har i forvejen tætte forbindelser til Israel. Indiens økonomiske pondus vejer tungere end gammelt nag mellem sunnier og shiaer, jøder og muslimer.

I det spil kan Pakistan ikke følge med. De står stadig mere isoleret på den internationale scene, efterhånden som deres gamle allierede er gået over til Indien. Snart har de kun Kina tilbage, som dog vejer tungt i det samlede regnskab.

Men i det store spil har Modi kørt Pakistan endnu længere ud af det sidespor, som Pakistan har befundet sig på de seneste 10 år. Pakistan kan enten holde fast i deres krav på Kashmir, og sende terrorgrupper ind over grænsen. Eller de kan søge et nyt forhold med Indien, med alt hvad deraf følger af intern splid. Det er et svært valg for Pakistan, men nemt for Modi. Han skal bare fortsætte sin nuværende kurs, og dele krammere ud til alverdens statsledere.

Photo Credit: ADM Institute for the Prevention of Postharvest Loss/ Flickr (Creative Commons)

Indien & Kina på dybt vand

Det Indiske Ocean har afgørende betydning for både Indien og Kina. Kina ønsker at sikre sine forsyningslinjer og stadfæste sin position som global stormagt. Og Indien ønsker at fastholde sin indflydelse og prestige i eget nærområde. Enhver forståelse af indisk udenrigspolitik starter her.

Først offentliggjort på Kongressen.com

Langt ude i det Indiske Ocean ligger Maldiverne med sine hvide strande og blidt svajende palmer. Den lille øgruppe er Asiens mindste land, cirka tre gange større end Amager, og tiltrækker hvert år én million turister. Halvdelen af dem er kinesere, og som det ofte er tilfældet med turister, bliver de anskuet med blandede følelser af de lokale.

Ifølge direktøren for Maldivernes turist PR-afdeling skyldes det blandt andet, at kineserne ofte "nøjes med halvpension. De hamstrer morgenbuffeten og spiser resterne til frokost". Og om aftenen sidder de på værelset og spiser instant noodles, mens restauranterne står tomme hen. Alligevel – de udgør jo trods alt landets største indtægtskilde – opfordrer han sine landsmænd til at "lægge deres fordomme til side og lære at elske kineserne".

Men det er ikke kun kinesere på halvpension, der valfarter til Maldiverne. I 2014 drog den kinesiske præsident Xi Jinping på officiel visit, og med ham fulgte store investeringer i broer og havneanlæg. Dét bekymrede inderne, for Maldiverne er en vigtig brik i spillet om det Indiske Ocean.

Et maritimt knudepunkt

Betydningen af det Indiske Ocean kan ikke undervurderes. Over halvdelen af den globale container-trafik, og 80% af al skibsbaseret olie og gas, går gennem det Indiske Ocean. Kina modtager 84% af al sin olie herfra, og Indien næsten 80% af sin samlede energiforsyning. Kina har store og voksende investeringer i Afrika, og mere end halvdelen af verdens væbnede konflikter udspiller sig i landene omkring det Indiske Ocean.

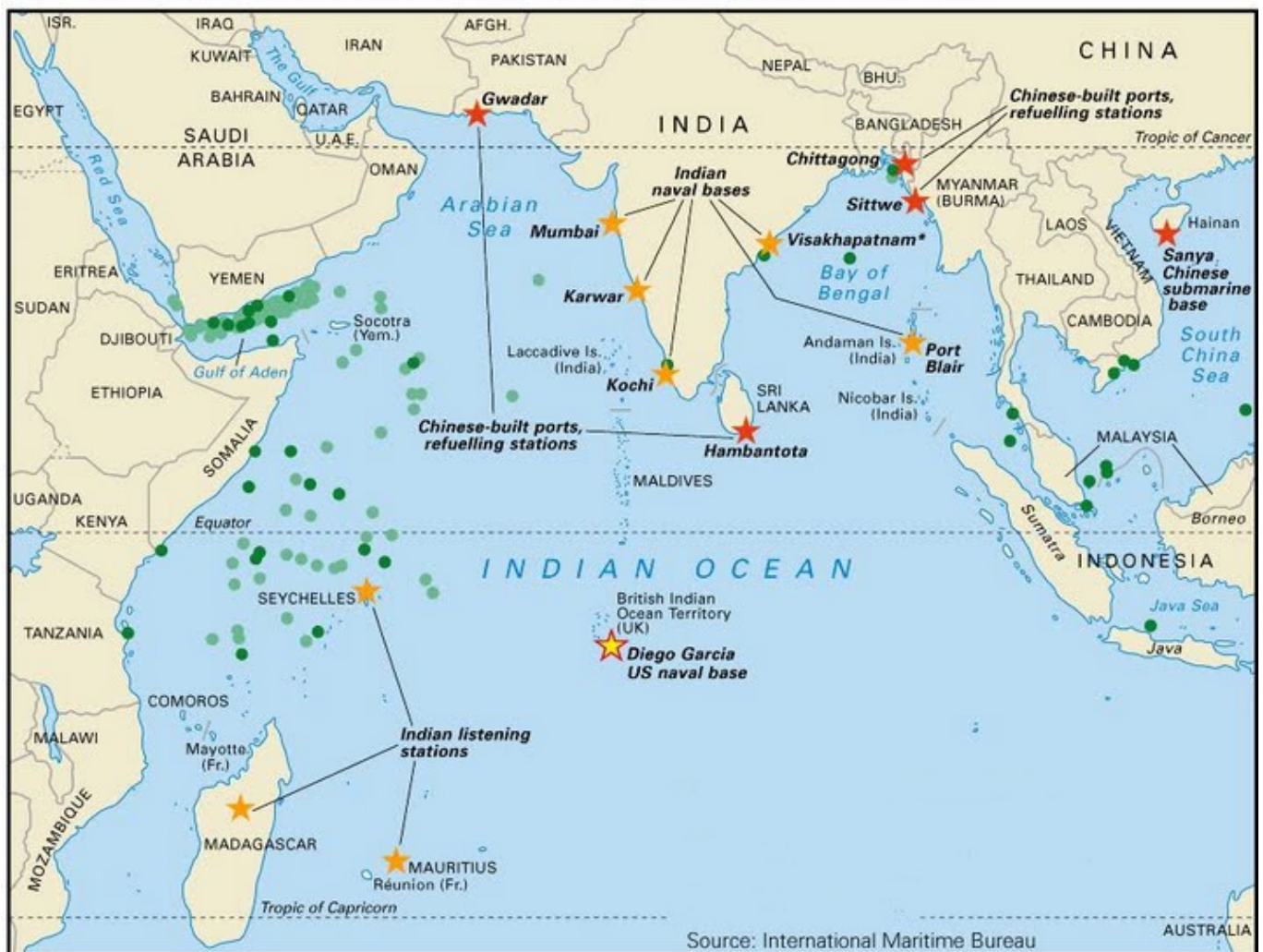
Området er strategisk vigtigt og meget sårbart, og uden tvivl Kinas svageste led, hvis der nogen sinde opstod en konflikt med Indien eller USA. For det er stadig den amerikanske flåde – og til en vis grad den indiske – der kontrollerer sejlruterne hen over det Indiske Ocean, og dét magtmonopol

skal brydes, hvis Kina skal etablere sig som global stormagt.

Perlekæden

Derfor har Kina kastet sig ud i en kraftig oprustning af flåden, så den fremover kan operere langt fra hjemlige kyster. Og på den diplomatiske front har de indledt en charmeoffensiv overfor Maldiverne, Seychellerne og de sydasiatiske lande (minus Indien) i et forsøg på at få kontrol med en række strategiske støttepunkter, den såkaldte String of Pearls (se kortet nedenfor).

GREAT POWER COMPETITION IN THE INDIAN OCEAN

Vejen frem går gennem lukrative handelsaftaler og investeringer, især i havneområder, som USA og Indien frygter kan omdannes til flådebaser med kort varsel. Sidste år blev de bange anelser bekræftet, da kinesiske atomubåde og fregatter

af to omgange lagde til i en kinesisk ejet containerterminal i Sri Lanka. Ifølge kineserne kom de i en god sags tjeneste; skibene skulle bare have nye forsyninger og frisk mandskab inden de skulle i kamp mod Somalias pirater.

Indisk oprustning...

Men det dulmede ikke inderne. De nærer en historisk mistro til Kina (se [Gammelt nag i Himalaya](#)) og mener, at Sri Lanka og det øvrige Sydasien hører til under deres interessesfære. Kinesiske flådebaser i det Indiske Ocean vil være dræbende for indisk prestige og regionale stormagtsaspirationer. Det er et forhold, der skal modarbejdes med alle kræfter, det gennemsyrrer hele Indiens sikkerheds- og udenrigspolitik.

For to måneder siden blev den første af fem indisk-producerede atomubåde erklæret kampklar, og i 2018 forventes det første indisk-producerede hangarskib at forlade tørdokken. Den indiske flådes opgave er ikke længere begrænset til patruljer langs kysten, men omfatter nu strategiske missioner på dybt vand.

... og charmeoffensiv

På det udenrigspolitiske plan har statsminister Modi især markeret sig på tre fronter, der alle (til dels) retter sig mod Kinas ekspansion: Tilnærmelser til Japan og USA, og et forsøg på at klinke skårene i nærområdet. Indiens naboer har ofte følt sig trynet af den store Goliat i midten. Nu skal deres loyalitet sikres, ikke kun med trusler og pres, men også med kærtegn.

Således inviterede Modi samtlige af Sydasiens statsoveroverhoveder til sin indvielse som statsminister i 2014. Dertil fulgte bilaterale møder dagen efter. Siden har Modi besøgt de fleste af landene, herunder Sri Lanka og Seychellerne som den første indiske statsleder i over 30 år (turen til Maldiverne blev aflyst på grund af et kup).

Gamle venner i Japan

På den storpolitiske scene har Modi styrket de alliancer, som allerede spirede frem under den tidligere regering. Han har især gødet jorden i forhold til Japan og USA. Modis forbindelse til Japan bygger på stærke personlige bånd til Japans statsminister Shinzo Abe. Deres forhold går mange år tilbage, til den gang Modi var delstatsleder af Gujarat. Begge er de glødende nationalister, begge dyrker et image som den stærke mand. Og begge er de bekymrede for Kinas voksende militære pondus og ekspansive fremfærd.

Japan var det første land Modi besøgte uden for Sydasien, og her drøftede de både økonomisk og militært samarbejde. I 2015 blev Japan et permanent medlem af den årlige MALABAR-flådeøvelse mellem Indien og USA – trods forventelige protester fra Kina.

Nye venner i USA

Men vigtigst – og mest skelsættende – er Indiens stadig tættere forhold til USA. Indien har altid vægeret sig ved stormagtsalliancer, og altid anskuet USA med en vis skepsis. De husker amerikanernes støtte til Pakistan gennem hele den kolde krig, og deres fremfærd i Vietnam. Desuden ville en alliance med USA kunne provokere Kina; trods alt en af Indiens vigtigste handelspartnere. Netop derfor – af historiske og aktuelle grunde – vil Indien og USA næppe indgå en formel alliance, blot et sikkerhedspolitisk samarbejde.

Sidste år var præsident Obama æresgæst ved den årlige Republic Day militærparade i Delhi, og kort efter udstedte Modi og Obama en fælles erklæring om, at Indien og USA ville "værne om den maritime sikkerhed og sikre fri sejlads, især i det Sydkinesiske hav" – en klar hentydning til Kinas hårdhændede krav på Spratly og Senkaku-øerne. Og for to uger siden underskrev de to landes forsvarsministre en række aftaler, der baner vej for et endnu tættere militært samarbejde, især

mellem deres flådeenheder.

Dermed er der lange udsigter til, at kineserne etablerer sig permanent i det Indiske Ocean. I hvert fald ikke militært; deres flåde vil ikke kunne matche en fælles indisk-amerikansk front så fjernt fra hjemlandet. I den nærmeste fremtid skal Indien kun frygte spredte krigsskibe på gennemfart, og måske nogle turister med hang til halvpension.

Dette indlæg blev bragt på www.kongressen.com den 9. maj 2016.

Gode kilder til den maritime dyst mellem Indien og Kina findes her:

- Center for International Maritime Security, Cimsec.org
- Centre for Strategic & International Studies, CSIS
- The Economist, [Who Rules the Waves?](#)

Photo Credit: Shutterstock/[Pavel Vakhrushev](#)

Gammelt nag i Himalaya

En 50 år gammel grænsestrid udgør den mest vedholdende konflikt mellem Indien og Kina. Stridens kerne er nogle forblæste bjergområder i det nordlige Himalaya, som umiddelbart burde vige for fælles handelsinteresser. Men det sker næppe foreløbig, for konflikten trækker næring fra gammel nag og gensidige fordomme.

Først offentliggjort på Kongressen.com

Det blev den værst tænkelige start på en ny begyndelse. Dagen før Kinas præsident Xi Jinping ankom til Indien på sit første

statsvisit i 2014, krydsede flere hundrede kinesiske tropper ind over grænsen til Indien. Hvad der egentlig skete, fortøner sig i Himalayas tynde luft. Så vidt vides, endte sammenstødet med håndgemæng og råbe-kor – ingen døde og sårede – men endnu engang sendte grænsestriden det indisk-kinesiske forhold ned under nulpunktet.

Kinesisk dobbeltspil

Det officielle Kina benægtede, at der var tale om en planlagt aktion, og hævdede, at de havde fyret den ansvarlige kommandant. Men den indiske statsminister Narendra Modi følte sig ydmyget, og i medierne florerede de sædvanlige konspirationsteorier om kinesisk dobbeltspil.

I givet fald var det ikke første gang kineserne talte med kløvet tunge. I 1979 startede Kina en krig mod Vietnam, netop som den indiske udenrigsminister ankom for at mægle i konflikten. I 1992 detonerede Kina et par atomvåben netop som den indiske præsident ankom på statsvisit. Og i 2013 var der sammenstød i Himalaya umiddelbart før den kinesiske statsminister landede i Indien. I en indisk optik har Kinas ledere en del til fælles med deres famøse terrakotta-statuer i Xian; de er umælende, urokkelige og umulige at aflæse.

Afledt af Cuba-krisen

Faktisk bygger hele grænsestriden på svig, i hvert fald i den indiske fortælling. Nehru, Indiens landsfader og første statsminister, mente at Kina og Indien delte et skæbnefællesskab. Asiens to gamle stormagter skulle samarbejde og holde sig uden for den kolde krig.

Men den 20. oktober 1962, mens resten af verden sad klinet til Cuba-krisen, angreb Kina Indien på to fronter i Himalaya. Kineserne knuste den indiske hær, og fjøede derefter spot til skade ved at trække sig tilbage fra de erobrede områder, som en kat, der ikke længere gad lege med musen. Dog beholdt de Aksai Chin, et goldt plateau i det vestlige Himalaya, lidt

mindre end Danmark.

Stadig i dag er parterne uenige om grænsedragningen, og udfordrer konstant hinanden langs den såkaldte LAC (Line of Actual Control). Indien anerkender ikke annekteringen af Aksai Chin, og striden er et følelsesmæssigt minefelt: Himalaya er gudernes hjem, og et vigtigt pilgrimsmål for hinduerne, og Indien har aldrig afgivet land til fremmede magter, i hvert fald ikke officielt.

Betydningen af et højt plateau

Men kineserne rømmer næppe Aksai Chin, for området forbinder Kinas to største (og potentielt mest turbulente) provinser med hinanden, Xinjiang og Tibet. Samtidig gør kineserne krav på den indiske delstat Arunachal Pradesh i det østlige Himalaya. De mener, at området er den del af Tibet, og dermed Kina.

Kineserne er især interesserede i byen Tawang, som huser det største og vigtigste tibetanske kloster uden for Kina. Hvis Dalai Lamaen lader sig reinkarnere efter sin død, vil Tawang være det oplagte sted, uden for kinesisk rækkevidde og dermed indflydelse på hvem der skal udnævnes!

Og således handler den aktuelle grænsestrid også om Tibet, og et ligeledes gammelt kinesisk nag over Indien. I 1959 trodsede Nehru Kina, da han tog i mod Dalai Lamaen og 80.000 tibetanske flygtninge. Det er muligt, at Nehru nærede varme følelser overfor Kina i 1962, men de var ikke gengældte.

Hårknude i Himalaya

Og derfor er der ingen udsigt til en afklaring af den over 3.000 km. lange grænse mellem Indien og Kina. Hverken Xi Jinping eller Narendra Modi kan indgå kompromisser uden at virke svage og eftergivende, hvilket blev bekræftet fornylig. I november 2015 mødtes højtstående militærdelegationer fra de to lande for at løse konflikten, men forgæves.

Konflikten glider næppe over i egentlige krigshandlinger, men den er et evigt horn i siden på de to nationer, og fastholder hinanden i hver deres fjendebillede: Indien som en papirtiger og tandløs stormagt. "Stor torden, lille regn" som kineserne siger. Og Kina som den kolde terrakotta-kriger, latent aggressiv, og aldrig helt til at stole på.

Denne artikel blev offentliggjort på "[Sikkerhedsrådet](#)" på Kongressen.com, den 29. januar, som den første af en række artikler om indisk udenrigspolitik.

Kunsten at dele sol & vind lige

Trods de positive toner fra klimaforhandlingerne i Paris, nægter Indien at sætte loft på egne CO2 udledninger. Argumenterne er velkendte; det indiske folk har krav på samme udvikling som resten af verden, og dét kræver CO2. Dermed bliver Indien den største bidrager til øget CO2 udledning frem til 2030. Med mindre håndfaste fordele bringer inderne på andre tanker.

2015 blev året hvor de mørkeste klimaprofetier gik i opfyldelse i Indien. Først kom sommerens hedebølge, der smeltede asfalten i Delhi og tog livet af flere tusind mennesker. Så fulgte en forkølet monsun og en skuffende sommerhøst. Endelig kom tørken, der kvalte vinterhøsten.

Netop nu, i disse uger, breder desperationen sig blandt de nordindiske bønder. Mange er dybt forgældede, andre spiser deres så-korn, på nettet florerer billeder af grønne

chapatier, lavet på græs. Flere tusind fædre har sågar taget deres eget liv i håbet om, at den statslige erstatning til familien kan redde deres børn.

Også i det driftige Sydindien mærker man naturens luner. Her har de kraftigste regnskyl i 100 år lagt storbyen Chennai under vand. Det er "Indiens Detroit" og landets femte største by med næsten 5 mio. indbyggere, og alene produktionstabet blandt byens mange bilfabrikker og IT-selskaber menes at løbe op i 15 milliarder kroner. Dertil kommer skader på infrastruktur, oprydning osv.

Alt har en pris

De lunefulde vejr blotlægger det store indiske dilemma ved klimaforhandlingerne i Paris. På den ene side har Indien svært brug for udvikling. Ifølge Verdensbanken lever 236 mio. mennesker i ekstrem fattigdom, dvs. for under \$ 1.90 om dagen, og hver dag træder 40.000 unge ud på arbejdsmarkedet (se indlæg [Træk et nummer](#)).

Statsminister Narendra Modi blev valgt på et løfte om at sætte gang i udviklingen og hæve levestandarden for den brede befolkning. Dét kræver energi og Indiens billigste energikilde er kul, og derfor har Modi lovet at fordoble kulproduktionen inden 2020 (se indlæg [De brændende miner i Jharia](#)).

Men prisen er høj, for Indien er ekstremt sårbar overfor klimaforandringer. En fjerdedel af befolkningen lever i kystområderne og står dermed på første parket når vandstanden stiger. Over 60% af befolkningen lever af landbrug, som er afhængig af monsunen – de tre måneder fra juli til september, hvor 90% af nedbøren falder. Som klimaet ændrer sig, bliver monsunen stadig mere svigefuld.

Samtidig smelter gletsjerne i Himalaya med stigende hast og dermed forsvinder en af de vigtigste kilder til rent drikkevand i det tætbefolkede Nordindien. Som en sidste bet skriver Verdensbanken i en rapport fornylig, at

klimaforandringerne i løbet af de næsten 15 år kan skubbe yderligere 45 mio. indere ud i ekstrem fattigdom, og dermed underminere hele Modis udviklingsplan.

En grå dyne

Udover de nærmest uoverskuelige konsekvenser ved klimaforandringerne, så hænger dampene fra de fossile brændstoffer som en grå dyne over folkets livskvalitet. 13 ud af verdens 20 mest luftforurenede byer ligger i Indien, og Delhi konkurrerer med Beijing om førstepladsen som verdens mest tilrøgede hovedstad. Ude på landet dør ca. en halv million mennesker om året af lungerelaterede sygdomme som følge af indendørs afbrænding af træ og tørret gødning i forbindelse med madlavning.

Alligevel fastholder den indiske regering, at de ikke skal omfattes af globale begrænsninger på CO₂, for de udleder langt mindre per indbygger end de fleste lande. Indien ligger på 1.7 tons CO₂ om året per capita, mod Kinas 6.7 tons, Danmarks 7.2 tons og USA's 17 tons (kilde: Verdensbanken).

Et rimeligt krav

Derfor bør Indiens årlige udledning rimeligvis kunne stige til 3.6 tons per borger i 2030, mener den indiske regering – et tal som bygger på de nuværende vækstrater, en voksende middelklasse med smag for shopping og en øget industriproduktion. Med i tallet er indregnet planlagte energibesparelser og en god portion grøn energi.

Ved sin tiltrædelse lovede Modi at 5-doble produktionen af solenergi inden 2017, og i januar søsatte han et projekt til udfasning af 400 mio. offentlige elpærer med LED, med en følgende energibesparelse, der svarer til Nigerias årlige elproduktion. Endelig i Paris lovede han, at dække 40% af Indiens energibehov med vedvarende energi inden 2030. Men altså ingen øvre loft for udledningerne.

Dermed forventes Indien at blive den største bidragyder til forøget CO2 udledning frem til 2030, et forhold der i værste fald opsuger de øvrige landes nedskæringer. De globale temperaturer vil stige yderligere, med deraf svingende monsuner, tørke, oversvømmelser og smogfyldte byer. Især i Indien.

Penge og snusfornuft

I det lys er det heldigt, at der er forhold, der bidrager til øget brug af vedvarende energi, der hæver sig over politiske benspænd og almindelig dommedagsfrygt. Tre forhold, der taler til snusfornuftige økonomer.

For det første skal Modi sikre Indiens langsigtede energibehov. Lige nu købes 80% af olien og 20% af kullet i udlandet og det koster Indien halvdelen af sine årlige indtægter i fremmedvaluta. Selvom priserne er lave nu, er Indien evig sårbar overfor oliekriser. Det var de stigende oliepriser i kølvandet på Irak-krigen i 1991, der sendte Indien ud på kanten af en statsbankerot.

For det andet skal Modi sikre strøm til de 300 mio. mennesker, der lever uden strøm i Indien, samt alle de andre – inklusiv virksomheder – der døjer med hyppige strømsvigt dagen lang. Indien lider under et kronisk energi-underskud, og de gamle statsmonopoler, der står for el-produktionen, er dybt korrupte og ineffektive. Det er sandsynligvis langt hurtigere og billigere at oprette decentrale solcelleanlæg i landsbyerne, end at sanere mastodonterne. At strømmen så oven i købet er CO2 neutral, er et dejligt biprodukt.

Lavere priser og spirende håb

For det tredje – og måske vigtigst – skal Modi sikre strøm til konkurrencedygtige priser. Også her blæser nye vinde over den vedvarende energisektor. Regeringen har fjernet subsidier på diesel og indført en skat på 200 rupee (20 kr.) per tons forbrugt kul, der indgår i finansieringen af vedvarende

energi. Samtidig er prisen for sol- og vindenergi støt faldende. De nyeste anlæg tilbyder strøm til en pris, der konkurrerer med importeret kulkraft.

Og heri ligger måske et spirende håb for en hurtigere omstilling til sol- og vindenergi. Hellere håndfaste fordele på landsbyplan end flygtige CO2 kvoter på konferenceniveau. Om vejret så arter sig, må tiden vise.

[P1 Morgen](#), den 15. december 2015

Om Verdensbankens rapport: [IndiaSpend.com](#)

Om Indiens nøglerolle ved COP21 i Paris: [The Diplomat](#)

Om Indiens klimadilemma: [The Economist](#)

Winter is coming...

I over to måneder har det sydlige Nepal været hærget af protester mod en ny forfatning. Grænsen til Indien er lukket, og nepaleserne lider under en akut mangel på brændstof og medicin. Vinteren nærmer sig og FN advarer om en humanitær katastrofe. Konflikten er både et internt nepalesisk anliggende og et familieopgør med Indien. Og i det kolde nord spøger Kina.

På overfladen lignede det en demokratisk solstrålehistorie. Den 20. september stemte 90% af det nepalesiske parlament ja til en ny forfatning. Tilmed en moderne af slagsen, med afskaffelse af dødsstraf, positiv særbehandling af kvinder i offentlige jobs, og – som det første land i Asien – anerkendelse af homoseksuelles rettigheder.

Selv gamle ærkefjender – maoister og monarkister – fandt

sammen i enighed, og pegede på de to voldsomme jordskælv i april/maj som årsagen til deres forbrødring. Endelig kunne det hårdt prøvede land lægge årtiers splittelse bag sig: det lange maoistiske oprør og den blodige massakre af den samlede kongefamilie.

Højland mod lavland

Men i lavlandet syd for Kathmandu, i det såkaldte Terai, ulmede utilfredsheden. Her opfattede man den pludselige "forbrødring" og hastige vedtagelse af forfatningen som et anslag mod Terai-folkets grundlæggende rettigheder. Her følte man, at landets gamle magtelite – udvalgte bjergstammer og braminerne i Kathmandu – endnu engang befæstede deres magt på bekostning af de fattige og folkerige masser i lavlandet.

Den ny forfatning underminerede Terai-folkets politiske magt og repræsentation i parlamentet, og anfægtede deres statsborgerskab, i hvert fald for dem med familiemæssige bånd til Indien. Især i Terai har folk nære forbindelser med fæller på den anden side af grænsen.

De var netop disse urimeligheder, som den indiske regering forsøgte at udjævne, men altså uden held. Den 20. september vedtog det nepalesiske parlament den ny forfatning uden skelen til Terai-folkets utilfredshed. Den indiske regering udlod, som kutymen byder, at lykønske sin nabo med den ny forfatning, de tog blot vedtagelsen "til efterretning" og hjemkaldte deres ambassadør til "drøftelser" i Delhi.

Balladen ved Birgunj

Og i Terai marcherede tusindvis af demonstranter ind i ingenmandsland ved den store grænseovergang i Birgunj, og blokerede hovedvejen til Kathmandu. Det fik den indiske regering til at lukke for grænsen. De ønskede ikke, at urolighederne skulle brede sig til delstaten Bihar på den anden side af grænsen, som befandt sig midt i et vigtigt delstatsvalg (se forrige indlæg [Slaget om Bihar](#)). Desuden

mente de – i hvert fald officielt – at det var uansvarligt at lade lastbiler rejse gennem Terai under de givne omstændigheder.

Det var måske første gang, at den indiske centralmagt udviste bekymring for lastbilchaufførers ve og vel, og den nepalesiske regering opfattede da også den indiske udmelding som en moralsk støtte til demonstranterne og en de facto handelsblokade af Nepal. I givet fald var det ikke første gang det skete. I 1989 blev Nepal straffet med en 15 måneders indisk blokade, fordi de havde trodset deres sydlige storebror og købt kinesiske luftværnsbatterier.

For blokaden er et effektivt våben. Stort set alle forsyninger kommer fra Indien. Nepals eneste alternativ er en hullet vej til Kina, der snor sig op gennem Himalaya og er lukket om vinteren (og i øvrigt blev ødelagt af jordskælvet). 60% af alle importerede varer, og stort set al olie og gas, kommer sydfra. Og netop derfor er der trange kår i Nepal lige nu.

UNICEF advarer

Syd for grænsen står tusindvis af lastbiler strandet i 12-14 km. lange køer, og kun en håndfuld får lov til at krydse hver dag. Hospitalerne er løbet tør for medicin og laver mad til patienter over åben ild. Der kører ingen biler på vejene, den offentlige transport er indstillet og skolerne lukkede – eleverne kan alligevel ikke komme frem. Hotellerne ligger øde hen i højsæsonen, og restauranter fører sig frem med "fuel-free menus". I bjergene hugges træerne ned med rekordhast, for at skaffe brændsel til madlavning.

De økonomiske konsekvenser overstiger med flere alen de to jordskælv tidligere på året, og krisen rammer netop de internt fordrevne fra jordskælvne særlig hårdt. Netop i dag skrev UNICEF i en pressemeddelelse, at "tre millioner børn under 5 år risikerer død eller sygdom i løbet af den kommende vinter som følge af mangel på mad, brændsel, medicin og vacciner".

2 x stædighed

I mellemtiden står parterne urokkeligt overfor hinanden. Den nepalesiske regering nægter at genforhandle forfatningen og bøje sig for indisk pres, og den indiske regering fastholder, at miseren er selvforskyldt. Kun hvis Terai-folkets indsigelser imødekommes, kan forholdene normaliseres.

Den hårde indiske linje står i underlig kontrast til den charmeoffensiv, som Modi kastede sig ud i overfor alle de indiske nabostater kort efter sin tiltrædelse. Selv Pakistan blev mødt af den blide Modi, selvom kursen siden har været noget mere slingrende. I august sidste år rejste han så til Nepal på det første officielle statsledervisit i 17 år, og selvom der – som altid – var meget snak om handel og økonomi, havde besøget til Nepal – som med alle hans andre besøg i nærområderne – en storpolitisk dagsorden, nemlig at holde Kina ude af Indiens interessesfære. I det lys kan Indiens pludselige hamskifte virke uforståelig.

Årsagerne er både symbolske og strategiske. Den indiske regering føler sig dårligt behandlet af Nepal. Trods alle deres gavmilde gaver – Indien stod klar med nødhjælp blot fire timer efter jordskælvet og bidrog med 1 mia. dollars til genopbygning, mere end noget andet land – så var Nepal på ingen måde lydhor overfor Indiens indsigelser i forhold til forfatningen. Til gengæld føjede de sig overfor Kina og EU.

Bundet til Indien

Og dermed blev Nepals modvilje også tolket som et forsøg på at hævde deres selvstændighed, og vende sig mod Kina på bekostning af Indien. Og dét skaber bekymring i Delhi, for Nepal er en ufravigelig del af den indiske interessesfære, og har været det lige siden briterne oprettede Nepal som en venligsindet buffer-zone mod Kina under kolonitiden. Omvendt mener nepaleserne, at Indien har blandet sig stadig mere i deres interne forhold, især efter 1990 hvor de indførte

demokrati, og taget Nepal stadig mere for givet. Derfor deres aktuelle trodsighed.

Men Indien har grund til bekymring. I dag er Kina den største udenlandske investor i Nepal, og inden for de seneste tre år er antallet af kinesiske turister fordoblet til 90.000. I oktober lovede Kina at forsyne Nepal med 1.3 mio. liter benzin som erstatning for de manglende forsyninger sydfra, og i november indviede Kina en jernbaneforbindelse, som borede sig endnu længere ned over det tibetanske plateau. Nu har de planer om at føre linjen helt ned til den nepalesiske grænse. Kineserne rykker nærmere.

Nationalisme mætter ikke

På overfladen fremstår Indien som bøllen, der tryner den lille nabo, men de indiske indsigelser er rimelige. Terai-folket udgør halvdelen af Nepals befolkning, og den nepalesiske regering bliver nødt til at føje dem, hvis ikke landet skal glide ud i permanent uro og etniske stridigheder. Den nepalesiske regering bør sluge sin nationale stolthed og erkende, at Nepal er dybt afhængig af Indien. I stedet bør de anskue deres store nabo mod syd som en nyttig partner, der kan forsone parterne.

En smule storsind fra indisk side vil derfor være passende. Modi bør fralægge sine imperiale manerer, og genopfinde sit charmerende jeg. Gerne hurtigt. For vinteren nærmere sig, og med kulden kommer kineserne.

For mere om dette emne, se følgende gode artikler:

[Indian Express, den. 24. september 2015](#) – om syv specifikke ændringer til forfatningen, som den indiske regering krævede gennemført.

[The Diplomat, den 27. november 2015](#) – for en grundig analyse

af konflikten.